

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. III. Solus Sacerdos est validus minister Sacrificii novæ Legis. Laici in
vero sensu, licet minùs propriè, dicuntur offere Sacrificium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](#)

17. *scorū nūn-
quā dubi-
tavit an Sa-
cerdos of-
ferer sacri-
ficiū in
persona Christi.*

Adhuc dubitas, an Sacerdos quā talis, sit minister Christi, offerens in persona Christi Sacrificium? Noli amplius dubitare, nec puto Doctorem Subtilem unquam de hac re sic explicatā dubitasse. Quid ergo? Dico (salvo meliori) quod Sacerdos etiam sit & verē dici possit (cello secundariō & minus principaliter) minister Ecclesiae; quatenus videlicet per Sacramentum Ordinationis consecratur Deo, ut in Ecclesia, & pro Ecclesia, id est, nomine Ecclesiae offerat Sacrificium Deo, quod ipsa, considerata ut est corpus aliquod politicum, per se non potest offerre.

Porro an Sacrificium acceptetur ratione voluntatis Christi, an magis ratione voluntatis Ecclesiae generalis, de quo ibi disputat Scorus, quidquid dicatur, constat meritum Sacrificii, quod quotidie offertur, tam in persona Christi, quām nomine Ecclesiae non esse infinitum, ut infra latius examinabimus.

Modò inquit, an solus Sacerdos sit minister hujus Sacrificii. Pro responsione erit

CONCLUSIO III.

Solus Sacerdos est validus minister

Sacrificii novæ Legis. Laici in vero sensu, licet minus propriè, dicuntur offerre Sacrificium.

18. *Propositum
nostrum Docto-
rum Subtilis 4. dist. 13.
q. 2. n. 3. Confucere,* inquit, *Eucharistiam ut
principalis causa, nulli potest competere nisi soli
Deo: tunc ut causa instrumentalis, vel, ut magis
proprie dicam, ut minister potest competere aliqui ho-
mini: quia si Deus ordinavit, quid in quibuscumque
Sacramentis minister posse esse homo.*

Dupliciter autem potest intelligi, ministerum posse confidere. Uno modo absolute, ita scilicet, quod si attinet facere, facit quod intendit alio modo de posse ordinari facere. Et hoc distinctione generalis est in omnibus Sacramentis: quia plus requirit ordinari ministerare in eis, quam simpliciter ministriare.

Conclusio loquitur de ministro valido sive de posse simpliciter confidere, & per consequens sacrificare; ad quam potentiam, teste Scoto supra, Nihil requiritur ultra materiam debitam, nisi minister debitus, ad quem requiruntur tres conditiones, scilicet quod sit Sacerdos: quod possit

preferre verba consecrationis; & possit habere intentionem debitam faciendi, scilicet quod intendit Ecclesia facere.

Secunda conditio, & tertia sunt communes hic, & in ministrante alia Sacraenta: proprie defectum secundum non potest mutuū confidere, propter defectum tertius carent uia rationis non potest confidere: & eodem modo de baptizando, & conferendo quacumque alia Sacraenta (excepto Matrimonio, quod potest confidere à muto; quia non requirit formam verbalem propriam dictam) sed prima conditio est hic propria, scilicet quod solus Sacerdos potest, & quilibet potest, ex postulant competere illae duas conditiones, scilicet prolatio, & intentio. Solus, inquam, Sacerdos, & quilibet. Videamus si utramque pars sit vera.

Prima est contra quosdam Hereticos, qui assertunt omnes Christianos esse Sacerdotes, & habere hanc potestatem, tametsi eā uti non debeant, nisi à communitate fuerint deputati.

Sed contrarium definitum est in Concilio Lateranensi, & refertur cap. Firmiter de summa Trinitate ibi: *Et hoc Sacramentum (loquitur de Sacramento Eucharistiae) nemo potest confidere nisi Sacerdos, qui ita fuerit ordinatus secundum claves Ecclesiae, quas ipse concepsit Apostolis, eorumque successoribus Iesu Christi.*

Sed unde accipit Ecclesia fundamentum istius sententiae interrogat Scorus suprà n. 4. Respondet autem; *Ex illo verbo Christi: Hæc quotiescumque feceritis &c. Vbi loquitur Apostolis, vel ad minus non nisi Discipulis, quibus in Ecclesia ad minus non succedunt nisi Sacerdotes. Apostolis succedunt Episcopi: Discipulis Presbyteri, ut habetur distinctione 21. In novo Testamento. Habetur idem etiam ex illa sententia Pauli 1. ad Cor. cap. 10. Panis quem frangimus, nonne communicatio Corporis Domini est? Quem frangimus nos, inquit, scilicet Apostoli & Discipuli eius. Si enim quilibet fidelis potest confidere, non oportet aliquem alium alijs frangere; sed quilibet posset de suo Sacro comunicare.*

Eandem veritatem non uno, sed pluribus locis docet Concilium Tridentinum. Imprimis sess. 22. cap. 1. & can. 2. verba textus vide suprà conclus. 2. in principio. Deinde sess. 23. cap. 1. ibi: *Hoc autem (Sacerdotium novæ Legis) ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis eorumque successoribus in Sacerdotio potestatem traditam conferrandi, offerendi &c. sacra littere ostendunt, & Catholica Ecclesia traditio semper docuit.*

Eadem sententia cap. 4. sic ait: *Quid si quis omnes Christianos promiscè novi Testamenti Sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali preditos affirmet; nihil aliud facere videtur, quam Ecclesiasticam bierarchiam, que est ut caparorum acies ordinata, confundere. Et infra: Quis potius decernit eos, qui tantummodo à populo aut seculari potestate a Magistratu vocati & instituti, ad hec ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propria*

20. *Heretici
affirmant
omnes Chris-
tianos esse
Sacerdotes.*

Contrarium
definitum
est in Con-
cilio Late-
ran.

21. *Eandem ve-
ritatem do-
cat Trident.*

auctio-

auctoritate sibi sumant, omnes non Ecclesiæ ministros, sed sues & latrones, per ostium non ingressos habendos esse. Errores contrarios damnat can. 1. 6. & 7.

22.
& communis traditio
ac praxis
Ecclesiæ.

His accedit communis traditio Sanctorum Patrum & perpetua confuetudo Ecclesiæ. Certe nullum potest proferri ex tota antiquitate exemplum, quo propter Diaconum, multò minus Laicum confeccratis Eucharistiam in quamcumque etiam necessitate.

Quin imò Diaconos non habere potestatem consecrandi, in antiquissimo Concilio, scilicet Niceno primo expressè deciditur can. 14. alia 18. his verbis : *Pervenit ad sanctum Concilium quod in locis quibusdam & civitatibus, Presbyteris Sacra menta Diaconi porrigan t. Hoc neque regula, neque consuetudo tradidit, ut hi qui offerendi Sacrificii non habent potestatem, his qui offerunt Corpus Christi porrigan t.*

Confirmator ex Apo-
stolo ad He-
breos 5.

Liceat hic nobis usurpare dictum Apostoli Heb. 5. v. 1. *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus confiatur &c. Assumptus, inquam, sed à quo? Nec quisquam, ait v. 4. sumit sibi honorem; sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron. Numquid in veteri Lege Deus omnes promiscue vocavit ad Sacerdotium? Quod si vetus Sacerdotium non omnibus erat commune, quanto minus Sacerdotium novæ Legis, longè excellentius, debuit esse omnibus commune?*

23.
Ratio a pri-
ori.

Lac. 22.

Ratio ergo à priori Catholicæ veritatis est voluntas Christi, qui non legitur omnibus indifferenter dediisse potestatem (utique supernaturalem) consecrandi, sed his tantum, quibus dixit Luc. 22. v. 19. *Hoc facite in meam commemorationem. Et qui illi, nisi Apostoli, eorum in Sacerdotio successores?*

Ita semper, teste Tridentino sess. 22. cap. 1. hæc verba Catholica Ecclesia intellexit, ut liquidò demonstrat collatio Ordinis Sacerdotalis, ab ipsis Apostolorum temporibus usitata, non ad alium sanè finem, nisi ut in Ecclesia jugiter permaneret potestas consecrandi & offerendi Corpus & Sanguinem Christi.

Dionys. Areopagita
pag.

Nam, ut rectè notat Dionysius Areopagita cap. 5. Eccles. Hierarchie parte 1. *Nec ipse Sacerdos erit, nisi Pontificalibus officiis ad hoc fuerit promotus. Et Clemens Romanus lib. 2. Apost. Constit. cap. 31. Laicus omnis sine Sacerdote perficiens aliquid, frustra facit. Loquitur autem aperte de Sacrificii oblatione.*

Clementis lib. 8. cap. ultimo circa finem: Non enim vel nobis, vel Episcopis adversantur huiusmodi homines (arripientes scilicet ea, qua sibi commissi non fuerunt) sed omnium Episcopo & Pontifici Iesu Christo Domino nostro. A Moyse enim Deo charissimo Pontifices instituti sunt, Sacerdotes, Levites; à Salvatore nostro nos tredecim Apostoli, ab Apostoli ego Iacobus, & ego Clemens, & nobis cum aliis, ne ierum omnes numeremus. Communiter ab omnibus

Concludit verbis
Clementis Rom.

24.

cap. 20. sic inquit: Non utique de solis Episcopis & Presbyteris dictum est, qui propriè iam vocantur in Ecclesia Sacerdotes; sed sicut omnes Christiani dicimus propter mysticum Christum: sic omnes Sacerdotes, quoniam membra sunt unius Sacerdotij. De quibus Apostolus Petrus: Plebs, inquit, sancta, regale Sacerdotium. Quid clarius dici poterat?

Ergo sicuti non omnes fideles sunt Reges, nisi respectu suarum passionum, ita nec omnes sunt Sacerdotes, nisi latè & impropriè in quantum sunt membra Christi, qui est verus & unicus Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech; & in quantum omnia opera bona subinde vocantur Sacrificia, de quo egimus scit. 1. in principio.

Dices

Sect. 2. De Ministro Sacrif. noua Legis Concl. 3. 409

26.
objicitur
primo.
Luce 22.

solvitur.
Trident.

Explican-
tur verba
Christi :
Hoc facite
deo.

27.
Objicio 2.

Matt. ult.

Ad eundem
topicum.

28.
Laici alt-
quo sensu
dicuntur
dicitur Sa-
cramentum
ut ostendit
ur ex Mil-
titian.

Dices primò; illa verba Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem Apostolus 1. Cor. 11. refert ad sumptionem Sacramenti dicens v. 25. Hoc facie, quotiescumque bibetis in meam commemorationem.

Quidni referret? Nam Christus, teste Tridentino sess. 13. c. 2. In illius Sacramenti sumptione colere nos sui memoriam praecepit, suamq; annuntiare mortem. Quibus verbis, nisi illis? Ergo solum hoc praecepit: qualis Consequens?

Certè Catholica Ecclesia semper intellexit illis verbis etiam praecepisse Apollonis, & eorum in Sacerdotio successoribus, ut offerant sive consecrarent, ut patet ex dictis: alias nullus esset locus in Scriptura, in quo aut consecratio Eucharistia nobis praecepatur, aut tam consecranci daretur facultas: quod maxime urget contra Hereticos, qui nullum cultum divinum, aut Sacramentum admittunt, quod nobis non sit praeceptum in Scripturis.

Utrumque ergo praecepit Christus illis verbis; principaliiter quidem Sacerdotibus, ut consecrarent & offerent in ipsius memoria: secundariò autem sive accessoriè laicis, ut suferrent. Et quoniam Apostolus ibi instruit totam Ecclesiam in his, qua spectant ad dignam susceptionem hujus Sacramenti, ideo potius illa verba refert ad sumptionem, quam consecrationem. At verò Divus Lucas volens præcisè & absolute referre verba Christi, nullam facit mentionem mandacionis aut bitionis, quod mirum esset, si hæc sola ibi præcepérerat.

Dices secundò; pari modo dictum est Apollonis: Hoc facite in meam commemorationem, & Eantes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Matth. ult. v. 19. atqui Apolloni non soli baptizant; ergo nec soli consecrarent aut sacrificant.

Respondeo Negando Majorem: nam in posterioribus verbis nudum continetur præceptum, non autem institutio aliqua in ministros, quam antea facta erat, dum adhuc essent laici; confitit siquidem Apollonis baptizasse, antequam Christus illa verba ad ipsos loqueretur: at verò certum est non consecrassæ, nisi postquam dixit eis: Hoc facite in meam commemorationem. Ratio autem disparitatis est, summa necessitas Baptismi, & maxima dignitas hujus Sacramenti & Sacrificii, que ministros digniores requirunt.

Nihilominus in bono sensu, quamvis minùs proprio, etiam laici dicuntur offerre Sacrificium, ut pater ex variis locutionibus Missæ. Nam primò dicitur: Orate fratres, ut meum ac vestrum Sacrificium. Secundò in Canone: Omnium circumstantium, pro quibus (circumstantibus) tibi offerimus, vel qui (circumstantes) tibi offerunt. Item: Hanc oblationem servitibus nostra, sed & cuncta familia tua.

Teste autem Tridentino sess. 22. cap. 4. Ecclesia Catholica, ut dignè reverenterq; offerretur Sacri-

ficium Missæ, ac percepatur, sacrum Canonem multis ante seculo institutum ab omni errore purum, ut nibil in eo continetur; quod non maxime sanctitatem ac pietatem quandam redoleat, mentesq; offerentium in Denim erigat. Is enim constat cum expressis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ab sanctorum quoque Pontificum p̄ijs institutionibus.

Contrarium afferentes damnat ibidem can: 6. hisce verbis: Si quis dixerit Canonem Missæ errores continere, ideoq; abrogandum esse zanathem a sit. Ergo in aliquo vero sensu laici, offerunt hoc Sacrificium, quæ est secunda pars Conclusionis.

Quare, quis sit ille sensus? Respondeo pri-
mò cum D. Augustino (vel quisquis est Auctor) lib qq. veteris Testamenti q. 46. Ipse semper di-
citur offerre, cuius oblationes sunt, quas super altare imponit Sacerdos, & Saul obtulit hoc unique genere, id est, per Sacerdotem, sicut & mano offeruntur. & Da-
vid obtulit, & Salomon obtulit, & ceteri similiter ob-
tulerunt, numquid omnes vicem Sacerdotis egerunt?
Quamvis enim proprio Sacerdotis fungatur officio, ille
tamen offere dicuntur, cuius nomine agit Sacerdos; ipse
enim imputatur, cuius manu offeruntur: juxta illud
Exod. 5. v. 1. Dimitte populum meum ut sacrificet
mibi in deserto. Num. 28. v. 3. Hac sunt Sacrificia,
que offerre debetis. Levit. 23. v. 27. Offeretis hol-
caustum Domino: ubi sermo est ad ipsum ple-
bem.

Et verò cuius nomine nunc agit Sacerdos, & cuius munera offeruntur? Respondeo, illius specialiter, qui perit Sacrificium pro se offerri, qui ministrat eidem, assistit, & affectu interno fe conjugit Sacerdoti celebranti.

Quidni etiam illius, qui procurat panem & vinum ad sacrificandum? Opus profectum & antiquitatem à populo frequentatum: ueniam & hodie frequentaretur. *Quicumque po-
tum dederit, ait Christus Matt. 10. v. 42. uni* *Matt. 10. ex minimis istis calicem aquæ frigide tantum in no-
mine Discipuli: amen dico vobis, non perdet mer-
cedem suam.* Quanto minùs qui dederit cali-
cem vini Sacerdoti in persona Christi? Non dubito quin è ratione particulariter concur-
rat cum Sacerdote ad Sacrificium, quod ex illo vino offeratur.

Sanè quòd audientes Missam, ratione quā-
dam magis peculiari offerant Sacrificium, quād illi, qui non sunt præsentes, latè aperte significat Leo Papa Epistola 81. cap. 2. præci-
piens. *Vt quam solemnis felicitas conventum populi
numeroforis indixerit, & ad eam tanta multitudine con-
venierit, quam recipere basilica simul una non posse,*
Sacrifici oblatio indubitanter iteretur.

Rationem attexit: Ne his tantum admissis ad hanc devotionem qui primi advenirent, videan-
tur hi, qui postmodum conlazerint, non recepti, quād plenum pietatis atque rationis sit, ut quies basilicam in qua agitur, præsentia nova plebis implaverit,
toties Sacrificium subsequens offeratur. Necesse est autem, ut quedam pars populi suā devotione privet-
tur, si unus tantum Missæ more servato, Sacrificium

Fff offerre

29.
Quis sit ille
sensus?
D. Augustinus

Exod. 5. v. 1.

Num. 28.

Levit. 23.

30.
An audi-
entes missam

Leo Papa

offerre non posint, nisi qui primâ diei parte convernint. Hactenus Pontifex.

Profectò qui audit Missam, non solum vult corporaliter videre, vel audire, ut patet in surdo & cæco; nec etiam vult tantum corporaliter adesse, quia potest sic adesse, & non audire. Vult ergo cum Sacerdote illud Sacrifictum offerre. Nec enim sufficit, quod Sacerdos velut pro me offerre, quoniam tamen si positivè me excluderet, adhuc verè audiisset Sacrum.

31. Quādam ratione omnibus fidelibus attribuitur denominatio offerentium, quatenus sunt membra Ecclesiæ, cuius nomine Sacerdos offert. Siquidem illa quoque Missa (in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat) verè communies censer debent; partim quod in eis populus spiritualiter communicet; partim vero quod à publico Ecclesiæ ministro non profestantur, sed pro omnibus fidelibus, qui ad Corpus Christi pertinent, celebrantur. Ita Tridentinum scilicet 22. cap. 6.

Planè conveniens erat, ut Sacrificium, ut-pote cultus publicus & solemnis, quodammodo naturalis, in omni lege ab omnibus posset offerri per se, vel per manus Sacerdotis, propriè vel impropriè; per se & propriè à Sacerdotibus, per manus autem Sacerdotis, & impropriè à laicis: hi enim nullam faciunt actionem Sacrificio essentiali, ut liquidò constat ex antedictis. Et alius sine causa Tridentinum scilicet 22. cap. 1. & alibi specialiter diceret Sacerdotes à Christo institutos ad sacrificandum sive offerendum, si æquè propriè laici offerrent.

Sed numquid omnis Sacerdos, bonus juxta ac malus, excommunicatus, præcisis &c. validè consecrat & offert?

CONCLVSION IV.

Omnis Sacerdos bonus juxta ac malus, schismaticus, hæreticus, excommunicatus, suspensus aut degradatus validè consecrat & offert Sacrificium.

32. Probarur Conclus. ex communis sensu Ecclesiæ, Scotus. cur ille qui ipsum Baptismum amittere non potest, ius dandi amittere posse (1. q. 1. cap. 97. quod desumptum est ex Divo Augustino lib. 2. contra Epistolam Parmeniani fundato in cap. 13.) Ergo à simili, qui Ordinem Sacerdotalem

E st communis sensus Ecclesiæ: nupsiā enim legitur aliquis Sacerdos veniens ab hæresi vel schismate, vel ob quodcumque aliud impedimentum fuisse reordinatus.

Probatur apud Scotum 4. dist. 13. q. 2. n. 2. Nulla ostenditur causa, cur ille qui ipsum Baptismum amittere non potest, ius dandi amittere posse (1. q. 1. cap. 97. quod desumptum est ex Divo Augustino lib. 2. contra Epistolam Parmeniani fundato in cap. 13.) Ergo à simili, qui Ordinem Sacerdotalem

amittere non potest, nec ius consciendi amittere indebet; sed nullus Sacerdos potest amittere potestatem sacerdotalem, quia character est indebet: ergo &c.

Sanè characterem Sacerdotii indebet esse, nimis aperte definiri Tridentinum scilicet 7. de Sacramentis in genere can. 9. Si quis dixerit in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spirituale & indebet, unde ea sterari non possunt, anathema sit.

Et specialiter Sacerdotem non posse amittere suam potestatem clarissime docet scilicet 23. cap. 4. dicens: Quoniam verò in Sacramento Ordinis, sicut & in Baptismo, & in Confirmatione character imprimatur, qui nec deleri nec auferri potest: merito sancta Synodus dannas eorum sententiam, qui afferunt, novi Testamento Sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habent & semel rite ordinatos, iterum laicos efforpant, si verbis Dei ministerium non exercant.

Hinc can. 4. Si quis dixerit, per sacram Ordinationem . . . non imprimi characterem, vel cum Sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anathema sit.

Quid ergo miramur, si quilibet Sacerdos semper validè consecret, supposita legi-mà materia & formâ ac debitâ intentione? Certe si hoc non posset, non esset Sacerdos, sed laicus: nam principali potest Sacerdotis, per quam à laico distinguuntur, est potestas consecrandi Corpus & Sanguinem Christi.

Si dixeris; poterit retinere potestatem ab objectu solvendi à peccatis, per quam sufficenter distinguuntur à laico. Respondeo, potestatem sicut in Corpus Christi mysticum, essentialiter presupponere potestatem in Corpus Christi verum, de quo suo loco.

Nec obstat, inquit Scotorus suprà n. 4. si in fieri possit degradato, quia fit non Sacerdos: si enim hoc verum est, non est instantia ista de aliquo Sacerdote: dictum tamen non esse verum, quia characterem non potest aliquis degradans delere. Nec conceditur, quod si quis potest ministerialiter aliquid conferre, quod sic potest ministerialiter auferre; quia Deus non sic eum instituit ministerium in amissionem, sicut in collatione.

Et tunc illa regula: Facilius est destruere, quam construere, non conceditur de ministerialiter agenie in Sacramentis. Pro qua adduci patet illud Pauli 2. Cor. cap. ultimo: Non dedit Deus no-^{2. Cor.} bis potestatem in destructionem, sed in edificationem. Hæc illæ.

Cui si rursus objicias: Degradatus non maneat Sacerdos; quia spoliatur privilegio Clericali, & traditur Curie seculari. Respondeo n. 5. Non est essentialis Ordini habere illud privilegium concomitans: quod satis persuaderet; quia illud privilegium videatur concessum ab Imperatore Confam.